

Порядок підготовки та захисту кваліфікаційної магістерської роботи за ОПП «фінанси, банківська справа та страхування»

Порядок складено відповідно до діючого стандарту вищої освіти за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» галузі знань 07 «Управління та адміністрування» для другого (магістерського) рівня вищої освіти та нормативно-правих документів Білоцерківського НАУ

Затверджено на засіданні кафедри «Фінансів, банківської справи та страхування», протокол №1 від «27» серпня 2021 р.

1. Вимоги до кваліфікаційної роботи магістра

Випускна кваліфікаційна робота магістра представляє собою самостійно виконану здобувачем науково-дослідну роботу. Кваліфікаційна робота магістра (КРМ) є науковою працею, яка містить нове вирішення завдань, що мають теоретичне і практичне значення для відповідної галузі знань, або викладені автором науково-обґрунтовані розробки щодо вирішення прикладних завдань. КРМ повинна забезпечувати додержання академічної доброчесності, базуватися на сукупності теоретико-методичних розробок у обраній сфері фахової діяльності.

КРМ виконується здобувачем за матеріалами, зібраними за період навчання: підготовки курсової роботи, проходження переддипломної практики. Як правило, тематики дослідження курсової роботи та КРМ є пов'язаними, результати курсової роботи використовуються в якості бази при підготовці магістерського дослідження. Разом з тим, за бажанням магістра та за погодженням із науковим керівником можлива зміна напряму і тематики дослідження.

Передбачається можливість виконання магістерської роботи на іноземній мові (англійській). Вимоги до написання та оформлення магістерської роботи на іноземній мові відповідає вимогам до написання та оформлення на українській мові.

Тема кваліфікаційної магістерської роботи повинна відображати специфіку ОПП «Фінанси, банківської справи та страхування» та відповідати спрямуванню науково-дослідних робіт кафедри.

Матеріал кваліфікаційної магістерської роботи необхідно викладати лаконічно, цілісно, в логічній послідовності, із додержанням граматичних та стилістичних правил української мови. Унаслідок того, що кваліфікаційна робота магістра передбачає самостійність дослідження здобувача, при використанні монографій, підручників, навчальних посібників, наукових статей та матеріалів з Інтернету необхідно робити посилання на відповідне джерело та формувати бібліографічний список (використаних джерел інформації). Частка оригінального тексту магістерської роботи повинна становити не менше 40%. У випадку, якщо оригінальність тексту нижче, керівник магістерської роботи готує мотивовану службову записку на ім'я декана економічного факультету про аналіз джерел запозичення, на основі розгляду якої приймається рішення про допуск магістра до захисту.

Дослівне або близьке до тексту відтворення матеріалу без зазначення посилання на джерело класифікується як плагіат. У випадку виявлення доведеного факту плагіату здобувач може бути притягнутим до відповідальності відповідно до діючого Положення про академічну доброчесність Білоцерківського НАУ. КРМ, яка ставить під сумнів самостійність виконання цілком або одного з її розділів, вважається невиконаною.

КРМ може бути представлена до захисту лише за наявності супровідних документів: подання голові ЕК, рецензія, відгук наукового керівника, довідка про перевірку на плагіат.

2. Етапи підготовки кваліфікаційної магістерської роботи

2.1. Затвердження теми

Вибір і закріплення тем КРМ здійснюється на основі переліку тем предметних областей, що розробляється кафедрою та узгоджується гарантом освітньо-професійної програми. Перелік рекомендованих тем публікується кафедрою не пізніше 15 вересня поточного навчального року на сайті кафедри. Для прийняття рішення про вибір або уточнення теми здобувач консультиується з потенційним керівником. Консультації можуть бути організовані за допомогою електронної пошти або зустрічі на кафедрі.

Магістр визначає тему КРМ у визначені терміни, але не пізніше 20 жовтня поточного навчального року. Затвердження теми за здобувачем здійснюється на основі заяви на ім'я декана економічного факультету. Заява містить назву теми на українській та англійській мовах, прізвище, ім'я та по-батькові магістра, особистий підпис, та передається до деканату економічного факультету.

Зміна, коригування теми кваліфікаційної магістерської роботи можливо не пізніше, ніж за один календарний місяць до встановленого у наказі терміну подання кінцевого варіанту магістерської роботи за процедурами, встановленими ОПП. Заява на зміну теми кваліфікаційної магістерської роботи подається на ім'я декана економічного факультету із візуванням наукового керівника та гаранта освітньої програми. Здобувач, який не обрав тему магістерської роботи у встановлений термін, вважається таким, що має академічну заборгованість.

2.2. Огляд та підбір літератури

В якості джерел інформації для написання КМР можуть виступати підручники, навчальні посібники, монографії, періодична література, законодавчі та нормативні акти, збірники наукових статей і матеріалів конференцій, зарубіжні джерела, бази даних, матеріали офіційних сайтів Інтернету. При аналізі інформації необхідно дотримуватися наступних рекомендацій:

1. Слід розглянути літературу, що розкриває теоретичні аспекти

досліджуваного питання – монографії, підручники та наукові статті, після цього використовувати інструктивні матеріали.

2. При вивченні літератури не потрібно прагнути освоїти всю інформацію, що в ній викладається, а відбирати тільки ту, яка має безпосереднє відношення до теми роботи; критерієм оцінки прочитаного є можливість його практичного використання в роботі.

3. Орієнтуватися на останні дані з відповідної проблеми, спиратися на достовірні джерела, в тому числі закордонні професійні та періодичні видання.

4. Вказувати, звідки взяті матеріали; при відборі фактів з літературних джерел слід підходити до них критично.

З метою передачі думки автора першоджерела, для ідентифікації поглядів при зіставленні різних точок зору слід користуватися цитатами. Однак число використаних цитат повинно бути оптимальним, тобто визначатися потребами розробки теми, їх велика кількість може сприйматися як вираз слабкості власної позиції автора.

Для здобувачів ОС «магістр», галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» з метою підбору фактичних даних доцільно використовувати:

- звітні дані бази переддипломної практики;
- статистичні довідники Державної служби статистики України;
- наукові публікації у журналах «Вісник НБУ», «Банківська справа», «Актуальні проблеми економіки», «Ринок цінних паперів України», «Фінанси України», «Финансы и кредит», «Финансовая аналитика: проблемы и решения»; «Экономический анализ: теория и практика», публікації інших видань;
- електронні публікації:

Міністерства фінансів України
(<http://www.minfin.gov.ua/control/uk/index>);

Міністерства економіки України (<http://me.kmu.gov.ua>);

Національного банку України – Річні звіти Національного банку України; Річні звіти про діяльність банківського нагляду України; Бюлетень Національного банку України; Платіжний баланс і зовнішній борг України; Вісник Національного банку України; Збірник «Законодавчі

і нормативні акти з банківської діяльності» (<http://www.bank.gov.ua/Publication/index.htm>);

Асоціації українських банків (<http://www.aub.com.ua>);

Державної служби статистики України (<http://www.ukrstat.gov.ua>);

Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку (<http://ssmsc.gov.ua>);

Загальнодоступною інформаційною базою даних ДКЦПФР про ринок цінних паперів (<http://www.stockmarket.gov.ua/ua/news>);

Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України (<http://www.dfp.gov.ua/>);

Інших центральних органів та установ виконавчої влади, адреса веб-сайтів яких можна знайти на Урядовому порталі України (<http://www.kmu.gov.ua/control>);

Українського порталу «ДТ-КТ» (<http://www.dtkt.com.ua/index.html>);

веб-сайтів фінансових установ, порталів та журналів інших країн.

2.3. Виконання методично-дослідної частини

2.3.1. Складання робочого проекту магістерської роботи. Попередній проект КРМ здобувач складає самостійно на підставі попереднього ознайомлення з літературою та погоджує його з науковим керівником. При складанні проекту здобувачу слід визначити зміст окремих розділів і дати їм відповідну назву; продумати зміст кожного розділу і спланувати у вигляді параграфів послідовність питань, що будуть в них розглянуті. Структура проекту повинна бути підпорядкована логіці розкриття теми дослідження. Необхідно витримувати субординацію назви теми, розділів і підрозділів.

Разом з тим, робочий проект магістерської роботи повинен бути гнучким, оскільки зміни у ньому можуть бути пов'язані з деяким коригуванням напрямів роботи, необхідність в якій може виникнути після детального ознайомлення з досліджуваною проблемою, чи за обставини, що з ряду питань може не виявитися достатньої кількості матеріалу або, навпаки, можуть з'явитися нові дані, що представляють теоретичний та практичний інтерес.

Здобувач і науковий керівник узгоджують графік виконання магістерської роботи, який може передбачати етапи, наведені нижче.

2.3.2. Підготовка проекту магістерської роботи. На цьому етапі студент повинен сформулювати робочу гіпотезу / задум роботи, виділити проблему, на вирішення якої буде спрямована магістерська робота, і запропонувати структуру роботи. Проект магістерської роботи може готуватися магістром в ході індивідуальних консультацій з керівником.

2.3.3. Збір фактичного матеріалу. Збір фактичного матеріалу є одним із найбільш відповідальних етапів підготовки кваліфікаційної магістерської роботи, оскільки від повноти зібраного матеріалу залежить якість написання роботи. Фактичний матеріал повинен бути зібраним при проходженні переддипломної практики здобувача. Під час проходження практики необхідно зібрати статистичний матеріал, зробити необхідні виписки зі службової документації підприємства (об'єкту практики), вивчити діючі інструкції, методичні вказівки, нормативні документи, постанови, що регламентують роботу цього підприємства. Далі необхідно узагальнити зібраний матеріал, визначити його достовірність і достатність для підготовки КРМ.

З метою підвищення якості дослідження доцільно використовувати бази даних економічної інформації, що містять фінансову звітність підприємств, зведені макроекономічні показники, галузеві коефіцієнти та ін. Лабораторією інформаційно-аналітичного забезпечення наукових досліджень в аграрній економіці Університету надається доступ до загальних зведених галузевих показників, у розрізі відібраних господарств аграрного сектору економіки. Статистичні дані після початкової обробки досліджуються на предмет наявності закономірностей, взаємозалежностей. На основі сформованого масиву інформації здійснюється прогнозування динаміки економічних процесів із використанням програмних пакетів Math CAD, 1С: Підприємство 8, ВАФ.

Після того, як вивчена і систематизована відібрана за темою КРМ наукова література, а також зібрано та опрацьовано фактичний матеріал, можливі деякі зміни в початковому варіанті проекту магістерської роботи.

2.3.4. Оформлення кваліфікаційної магістерської роботи.

Кваліфікаційна магістерська робота є закінченим дослідженням за обраною темою. Теоретичний матеріал повинен бути систематизований і виступати основою для прикладної (практичної) частини роботи. КРМ повинна містити результати власного практичного дослідження здобувача. Зміст розділів і підрозділів повинен відповідати назвам.

Рекомендований обсяг кваліфікаційної магістерської роботи не менше 80 сторінок друкованого тексту без додатків. Складовими частинами магістерської роботи є: титульний аркуш, зміст, вступ, основна частина, висновки і пропозиції, список використаних джерел, додатки.

У вступі обґрунтовується вибір теми дослідження, доводиться її актуальність, ступінь вивчення проблеми, формулюються мета, завдання, предмет і об'єкт дослідження, вказується методологічна база.

Вимога актуальності передбачає доведення відповідності дослідження сучасному стану розвитку науки та реальним потребам, здатність вирішення конкретних проблем у цій області. В обґрунтуванні актуальності теми доцільно пояснити, чому ця проблема назріла саме сьогодні, що перешкоджало розкриттю її раніше, в чому пріоритетність теми порівняно з іншими.

За актуальністю обраної теми дослідження може слідувати розгляд рівня наукової опрацьованості проблеми. В даному випадку необхідно зробити огляд робіт зарубіжних і вітчизняних науковців, що займалися цією проблематикою.

Мета дослідження формулюється коротко і максимально точно, висвітлюючи основне, що має намір зробити дослідник. Після цього мета конкретизується і розвивається у завданнях дослідження, так що вирішення названих завдань обумовлює досягнення заявленої мети. Отже, завдання дослідження визначаються як відносно самостійні, закінчені проміжні етапи дослідження, що дозволяють здобувачу в своїй сукупності, реалізувати поставлену в роботі мету.

Завдання традиційно формулюються у формі перерахування: вивчити ..., виявити ..., проаналізувати ..., розробити ..., систематизувати ..., узагальнити, розробити, обґрунтувати і т.д. Кожне із завдань окремо являє собою послідовний крок здобувача в процесі реалізації визначеної мети, отже, визначення завдань визначає зміст, послідовність розділів і параграфів роботи.

Основна частина магістерської роботи зазвичай розбивається на розділи, які в свою чергу діляться на підрозділи. Рекомендується наявність 3-х розділів, приблизно однакових за обсягом. Їх зміст має точно відповідати темі роботи і повністю її розкривати. Розділи основної частини повинні демонструвати вміння автора стисло, логічно і аргументовано викладати матеріал.

Перший розділ присвячується теоретичним і методичним засадам обраної теми дослідження. У ньому розкриваються принципи, на основі яких досліджуються питання, що вивчаються, різні точки зору, існуючі в науці з досліджуваної теми. В процесі роботи над теоретичним розділом магістерської роботи доцільно не тільки вивчити наявні літературні джерела з проблеми дослідження, а й виявити подібності та відмінності точок зору різних авторів, дати їх аналіз та обґрунтувати власну позицію з тих чи інших аспектів дослідження.

У наступних розділах розкриваються сутність проблеми, її стан на основі проведення комплексного аналізу об'єкта дослідження, узагальнюються результати дослідження, формуються авторські пропозиції та підходи до вирішення даної проблеми. Висновки та пропозиції – послідовне логічне узагальнення кінцевих результатів дослідження та їх співвідношення із загальною метою і конкретними завданнями, поставленими і сформульованими у вступі роботи. У висновку формулюються основні висновки проведеного дослідження, викладаються практичні рекомендації.

В якості додатків можуть виступати звітність досліджуваного підприємства, графіки, таблиці, схеми та інші матеріали, що доповнюють та ілюструють текст магістерської роботи, але не включені до її основної частини.

Додатки надають роботі наочність і переконливість. У разі якщо в роботі є додатки, на них в обов'язковому порядку повинні бути зроблені посилання в тексті. Додатки повинні бути пронумерованими. Вимоги по технічному оформленню КРМ детально представлено у Методичних вказівках до виконання кваліфікаційних магістерських робіт для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти денної та заочної форм навчання спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування».

2.4. Подання кваліфікаційної магістерської роботи для перевірки на плагіат

У ході підготовки магістерської роботи здобувач в обов'язковому порядку повинен передати електронний варіант роботи відповідальному викладачеві кафедри для перевірки її на плагіат. У результаті відповідності магістерської роботи за результатами перевірки, кінцевий варіант магістерської роботи подається здобувачем на кафедру в паперовій формі з довідкою із відділу забезпечення якості освіти про результати перевірки на схожість. Перевірка кваліфікаційної магістерської роботи на плагіат здійснюється відповідно до затвердженого порядку із використанням сервісу «Unicheck».

2.5. Попередній розгляд на кафедрі кваліфікаційної роботи магістра

Після завершення досліджень магістр подає кваліфікаційну магістерську роботу на кафедру для проходження попереднього захисту. З метою забезпечення попереднього захисту магістерських робіт на кафедрі фінансів, банківської справи та страхування створюється комісія у складі 3-4 викладачів, виходячи з їх спеціалізації за напрямками наукових досліджень та інтересів.

Метою проведення попереднього захисту роботи на кафедрі є: 1) перевірка дотримання вимог щодо змісту роботи (виходячи з наданого завдання) та її оформлення; 2) перевірка наявності усіх супровідних документів (подання голові ЕК, рецензія, відгук наукового керівника, довідка про перевірку на плагіат); 3) перевірка готовності автора до

захисту роботи в ЕК (вільне володіння матеріалом дослідження, здатність на позитивні відповіді на питання стосовно суті та результатів дослідження, наявність демонстраційного матеріалу для публічного захисту роботи).

Результати попереднього захисту оформлюються протоколом, що залишається на кафедрі.

Здобувач зобов'язаний подати кінцевий варіант кваліфікаційної магістерської роботи зі супровідними документами і підписаний ним на титульному аркуші, науковому керівникові для підготовки відгуку. Керівник перевіряє магістерську роботу і додає до неї відгук. У разі позитивної оцінки роботи науковий керівник рекомендує винести її на захист, що засвідчується його підписом на титульному аркуші кваліфікаційної магістерської роботи.

Не пізніше, ніж за сім календарних днів до захисту, зшита і підписана здобувачем і науковим керівником магістерська робота передається на кафедру. Цей варіант є остаточним, не підлягає доопрацюванню або заміні. До захисту допускається кваліфікаційна магістерська робота, яка отримала позитивний відгук керівника і рецензента.

2.6. Рецензування кваліфікаційної роботи магістра

До роботи повинна бути прикладена внутрішня рецензія. Внутрішній рецензент призначається з числа викладачів або науковців Університету. Рецензент проводить кваліфікований аналіз основних положень магістерської роботи, наявності власної точки зору, вміння користуватися методами наукового дослідження, ступеня обґрунтованості висновків і рекомендацій, адекватності засобів досягнення результатів, достовірності отриманих результатів, обґрунтованості пропозицій, їх практичного значення. Рецензент може оцінити ступінь сформованості у автора магістерської роботи компетентностей, передбачених діючим стандартом.

Зміст рецензії на кваліфікаційну магістерську роботу доводиться до відома здобувача не пізніше, ніж за сім календарних днів до захисту.

3. Захист кваліфікаційної роботи магістра

Завершальним етапом виконання здобувачем магістерської роботи є її захист. Захист починається з доповіді магістра за темою дослідження. Виступ слід починати з обґрунтування актуальності обраної теми, опису досліджуваної проблеми і формулювання мети роботи, а потім в послідовності за розділами розкривати основний зміст роботи, звертаючи особливу увагу на найбільш важливі питання і отримані практичні результати.

У заключній частині доповіді перераховуються загальні висновки, пропозиції, сформульовані в результаті проведення дослідження. Після завершення доповіді члени екзаменаційної комісії (ЕК) ставлять магістру запитання, які безпосередньо пов'язані з темою роботи, отриманими в процесі дослідження результатами. При наданні відповідей на питання магістр має право користуватися своєю роботою. Після відповідей на запитання один з членів екзаменаційної комісії зачитує відгук і рецензію на роботу. Після оголошення відгуку та рецензії на КМР члени екзаменаційної комісії можуть поставити уточнюючі питання здобувачу.

4. Критерії оцінки кваліфікаційної магістерської роботи

Оцінка «відмінно» (90-100 балів) виставляється здобувачу, який представив магістерську роботу, що має дослідницький характер, містить закінчені і повні висновки та пропозиції, сформульовані на основі глибокого аналізу предмета і об'єкта дослідження, відповідає існуючим вимогам, а також продемонстрував в ході захисту роботи вільне володіння матеріалом, який давав аргументовані, повні та чіткі відповіді на запитання членів ЕК і зауваження рецензента.

Оцінка «добре» (75-89 балів) виставляється здобувачу, який представив магістерську роботу, яка відповідає існуючим вимогам, містить висновки та пропозиції, що випливають із проведеного аналізу, і продемонстрував володіння

матеріалом роботи, дав відповіді на питання і зауваження рецензента, але має окремі незначні недоліки з тих чи інших аспектів дослідження.

Оцінка «задовільно» (64-74 балів) виставляється здобувачу, який представив магістерську роботу, яка в цілому відповідає встановленим вимогам, що містить загальні висновки та пропозиції щодо вдосконалення предмета дослідження, але продемонстрував в процесі захисту слабе володіння матеріалом роботи, труднощі у відповідях на питання членів ЕК і зауваження рецензента.

Оцінка «незадовільно» (60-63 бали) виставляється в тому разі, якщо подана робота в основному відповідає вимогам, але здобувач не володіє матеріалом, не орієнтується в темі дослідження, не може відповісти на питання; не виконав процедурні правила щодо закріплення теми КМР і подання її в установлені терміни на кафедрі.

Позитивний результат публічного захисту кваліфікаційної магістерської роботи є підставою для прийняття екзаменаційною комісією рішення про присвоєння відповідної кваліфікації та видачу диплому здобувачам освіти.